

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Čilečka a soudců JUDr. Petra Šuka a JUDr. Marka Doležala v právní věci navrhovatelky

[redacted] zastoupené Mgr. Petrem Čížkem, advokátem, se sídlem v Liberci, Pražská 132/4, PSČ 460 01, o zápis změn do obchodního rejstříku, vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci pod sp. zn. [redacted] o dovolání navrhovatelky proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. srpna 2014, č. j. 5 Cmo 275/2014-RD16, takto:

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. srpna 2014, č. j. 5 Cmo 275/2014-RD16, a usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 2. července 2014, č. j. [redacted] Fj 29190/2014, ve výroku II., **se ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci usnesením ze dne 2. července 2014, č. j. [redacted] Fj 29190/2014, vyhověl návrhu na zápis změny ve způsobu jednání jednatelů [redacted] (dále též jen „společnost“) a zápis specifikace druhu podílů jejich společníků do obchodního rejstříku (výrok I.), návrh na zápis počtu „členů statutárního orgánu“ společnosti do obchodního rejstříku však odmítl (výrok II.).

Navrhovatelka se v projednávané věci domáhala mimo jiné zápisu údaje o počtu svých jednatelů do obchodního rejstříku, k čemuž doložila společenskou smlouvu ve znění přizpůsobeném úpravě zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákona o obchodních korporacích) [dále též jen „ZOK“] „postupem podle § 777 odst. 2 ZOK“. K návrhu nebylo doloženo rozhodnutí valné hromady o změně společenské smlouvy, sepsané formou notářského zápisu (dle § 171 a § 172 ZOK), ani dohoda společníků o změně obsahu společenské smlouvy, sepsaná formou notářského zápisu (dle § 147 ZOK).

Podle názoru soudu prvního stupně nedošlo ve společenské smlouvě navrhovatelky pouze k terminologickým změnám, ale i ke změnám věcným, o kterých je nutné pořídit notářský zápis. Jelikož navrhovatelka k návrhu nedoložila potřebné listiny (ve smyslu § 19 zákona č. 304/2013 Sb., zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob; dále jen „ZVR“), a to ani přes výzvu soudu k jejich doplnění podle § 88 ZVR a § 43 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), soud prvního stupně návrh

na zápis počtu „členů statutárního orgánu“ do obchodního rejstříku podle § 86 písm. e) ZVR odmítl.

K odvolání navrhovatelky směřujícímu toliko do odmítavého výroku usnesení rejstříkového soudu Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 26. srpna 2014, č. j. 5 Cmo 275/2014-RD16, usnesení soudu prvního stupně v napadené části, tj. ve výroku II., potvrdil.

Odvolací soud uvedl, že v původní společenské smlouvě navrhovatelky bylo pod bodem 9.4 uvedeno, že jejími prvními jednateli jsou ke dni jejího vzniku tři konkrétně uvedené osoby. „V takzvaném úplném znění společenské smlouvy, které nyní společnost předložila, je oproti tomu doplněno, že společnost má 3, slovy: tři jednatele. Došlo tedy k doplnění společenské smlouvy a tento doplněk nebyl přijat postupem předpokládaným v ust. § 171 a § 172 zákona o obchodních korporacích ani postupem společníků ve formě notářského zápisu dle ust. § 147 zákona o obchodních korporacích,“ uzavřel odvolací soud.

Proti usnesení odvolacího soudu podala navrhovatelka dovolání, opírajíc jeho přípustnost o § 237 o. s. ř., uplatňujíc dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. a navrhuje zrušení rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolatelka namítá, že projednávaný návrh na zápis změn do obchodního rejstříku podala v souladu s § 777 odst. 2 ZOK a s § 122 odst. 1 ZVR. Změny, které byly vyvolány výlučně změnou právní úpravy, ničeho neměnily na dosavadní organizaci společnosti, její strukturu nebo právech a povinnostech společníků. Jednatel společnosti proto postupoval podle § 197 ZOK, tj. vyhotovil prosté úplné znění společenské smlouvy dovolatelky se zapracovanými zákonnými změnami a zaslal takto přizpůsobenou společenskou smlouvu spolu s návrhem na zápis chybějících údajů do obchodního rejstříku příslušnému rejstříkovému soudu.

Podle názoru dovolatelky § 146 odst. 1 písm. g) ZOK sice určuje jako obligatorní náležitost společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným údaj o počtu jednatelů, nepředepisuje však, jakým způsobem má být počet jednatelů ve společenské smlouvě určen; tedy, zda tak má být učiněno výslovně číslovkou nebo jinak. Není přitom vyloučeno, aby byl počet jednatelů určen i jiným způsobem, např. vyjmenováním jednotlivých osob jednatelů ve společenské smlouvě, jako tomu bylo v projednávané věci.

Takové vymezení je dle dovolatelky co do počtu jmenovaných jednatelů dostatečně určité, což uznávala i dosavadní judikatura (v tomto směru dovolatelka poukazuje na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. února 2009, sp. zn. 7 Cmo 530/2008), podle které neurčuje-li společenská smlouva výslovně počet jednatelů, je tento dán počtem prvních jednatelů uvedených ve společenské smlouvě. Uvedený výklad podporuje i důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích, podle které zůstávají náležitosti společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným nezměněny.

Stanovila-li tedy společenská smlouva počet jednatelů jejich výslovným vyjmenováním ve společenské smlouvě, zákonná podmínka uvedení počtu jednatelů byla podle názoru dovolatelky splněna. Nebylo pak v rozporu se zákonem, když jednatel společnosti postupem podle § 197 ZOK „stvrdil takto vymezený počet deklaratorním doplněním číslovky“.

Valná hromada, jež měla být podle soudů obou stupňů svolána, by tudíž dle názoru dovolatelky neschvalovala žádnou faktickou změnu společenské smlouvy, nýbrž toliko „deklaratorně potvrdila“ již vymezený počet jednatelů odpovídající číslovkou. Takový postup

by byl pro dovolatelku administrativně podstatně náročnější a s ohledem na nutnost pořízení notářského zápisu a zajišťování účasti společníků na valné hromadě i nákladnější; přijaté usnesení by přitom nemělo žádný reálný dopad na právní poměry společnosti.

Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť jím otevřená otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu řešena.

Dovolání je i důvodné.

Podle § 110 odst. 1 písm. e) zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) společenská smlouva (společnosti s ručením omezeným) musí obsahovat alespoň jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jednájí jménem společnosti.

Z § 146 odst. 1 písm. g) ZOK plyne, že společenská smlouva (společnosti s ručením omezeným) obsahuje také počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost.

Podle § 146 odst. 2 písm. b) ZOK společenská smlouva při založení společnosti obsahuje také údaj o tom, koho zakladatelé určují jednatelem nebo jednatelemi, popřípadě členy jiných orgánů společnosti, kteří mají být podle tohoto zákona voleni valnou hromadou.

Z § 146 odst. 3 ZOK plyne, že údaje podle odstavce 2 lze po vzniku společnosti a po splnění vkladové povinnosti ze společenské smlouvy vypustit.

Podle § 197 ZOK jednatel bez zbytečného odkladu poté, co se dozví, že došlo ke změně společenské smlouvy na základě jakékoliv právní skutečnosti, vyhotoví úplné znění společenské smlouvy a uloží je spolu s listinami prokazujícími změnu do sbírky listin obchodního rejstříku (dále jen „sbírka listin“).

Z § 19 ZVR se podává, že návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem.

Podle § 25 odst. 1 písm. g) ZVR se do veřejného rejstříku запиše (...) počet členů statutárního orgánu (...).

Již v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. května 1995, sp. zn. 15 Cm 11/93, uveřejněném pod číslem 41/1995 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, byl formulován a odůvodněn závěr, podle něhož určení prvních jednatelů společnosti s ručením omezeným patří mezi podstatné náležitosti společenské smlouvy. Má-li dojít ke snížení počtu jednatelů oproti počtu jednatelů uvedených ve společenské smlouvě, musí být odpovídajícím způsobem změněna společenská smlouva. K tomuto závěru se Nejvyšší soud přihlásil např. v usnesení ze dne 30. října 2002, sp. zn. 29 Odo 269/2002, uveřejněném pod číslem 17/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Z citovaných rozhodnutí plyne, že již podle právní úpravy společnosti s ručením omezeným obsažené v obchodním zákoníku, která jako povinnou náležitost společenské smlouvy vyžadovala určení prvních jednatelů [§ 110 odst. 1 písm. e) obch. zák.], musela společenská smlouva společnosti s ručením omezeným obsahovat počet jednatelů (byť nemusel být vyjádřen určitou základní číslovkou).

Jinými slovy, již v režimu obchodního zákoníku byl (musel být) ze společenské smlouvy zřejmý počet jednatelů. Až zákon o veřejných rejstřících však s účinností od 1. ledna 2014 zařadil počet jednatelů mezi údaje, které je třeba povinně zapsat do obchodního rejstříku [viz § 25 odst. 1 písm. g) ZVR].

Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že odvolací soud, který (nesprávně) považoval určení počtu jednatelů za „novou“ obligatorní náležitost společenské smlouvy, pochybil, přehlédli-li, že počet jednatelů plyne ze společenské smlouvy dovolatelky v „původním“ znění. Údaj o počtu jednatelů tudíž bylo možné do obchodního rejstříku zapsat na základě úplného znění společenské smlouvy předloženého dovolatelkou bez ohledu na to, zda je (jinak) k doplnění výslovného údaje do společenské smlouvy podle § 146 odst. 1 písm. g) ZOK nutná dohoda všech společníků či usnesení valné hromady osvědčené notářským zápisem (jak dovodil odvolací soud), anebo zda bylo možné uvedený údaj do společenské smlouvy doplnit pouze postupem podle § 197 ZOK (jak dovozuje dovolatelka).

Nejvyšší soud dodává, že nesdílí názor odvolacího soudu, podle kterého je k doplnění určité základní číslovky vyjadřující počet jednatelů do společenské smlouvy nutná dohoda všech společníků ve formě notářského zápisu podle § 147 odst. 1 věty první ZOK či usnesení valné hromady o změně společenské smlouvy osvědčené notářským zápisem podle § 147 odst. 1 věty druhé, § 171 odst. 1 písm. a) a § 172 ZOK. Nelze totiž přehlížet, že údaj o počtu jednatelů byl ve společenské smlouvě povinně obsažen, byť nikoliv nutně výslovně, i v režimu obchodního zákoníku. Požaduje-li nově zákon, aby počet jednatelů byl ve společenské smlouvě uveden výslovně (uvedením určité základní číslovky) v rámci náležitostí podle § 146 odst. 1 ZOK, činí tak proto, že náležitosti uvedené v § 146 odst. 2 ZOK (mezi něž patří i údaj o tom, koho zakladatelé určují jednatelem nebo jednatelem) lze po vzniku společnosti a po splnění vkladové povinnosti ze společenské smlouvy vypustit (§ 146 odst. 3 ZOK).

Lze mít proto za to, že - ve vztahu ke společnostem založeným před účinností zákona o obchodních korporacích - došlo zavedením požadavku na vyjádření počtu jednatelů určitou základní číslovkou ke změně společenské smlouvy ex lege, účinností zákona o obchodních korporacích, a jednatelem přísluší tuto změnu do textu společenské smlouvy promítnout v souladu s § 197 ZOK. Opačný názor odvolacího soudu přehlíží, že pouhým doplněním údaje o určitém počtu jednatelů, jenž již z obsahu společenské smlouvy plyne, nedochází k reálné (obsahové) změně společenské smlouvy. Proto není na místě vyžadovat postup podle § 147 odst. 1 ZOK.

Jelikož právní posouzení věci co do řešení otázky, na které napadené rozhodnutí spočívá, není správné, Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu a spolu s ním ze stejných důvodů i usnesení soudu prvního stupně v rozsahu ve výroku specifikovaném zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 věta druhá o. s. ř.).

Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud i pro soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 o. s. ř.).

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 12. února 2015

JUDr. Filip C i l e č e k, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Ingrid Rafajová, DiS.